

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 12/11

Luksemburg, dnia 3 marca 2011 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-439/09
Pierre Fabre Dermo-Cosmétique SAS przeciwko Président de l'Autorité de la
Concurrence & Ministre de l'Économie, de l'Industrie et de l'Emploi

W opinii rzecznika generalnego J. Mazáka bezwzględna odmowa spółki kosmetycznej Pierre-Fabre zezwolenia jej francuskim dystrybutorom na sprzedaż jej produktów w Internecie jest nieproporcjonalna

Taki zakaz nie może zostać objęty wyłączeniem grupowym, ale może za to zostać objęty wyłączeniem indywidualnym na podstawie art. 81 ust. 3 WE.

Artykuł 81 traktatu WE (obecnie art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej) zakazuje porozumień, których celem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji. Artykuł 81 ust. 3 WE przewiduje przyznanie, pod pewnymi warunkami, wyłączenia porozumieniom, które przyczyniają się do polepszenia dystrybucji produktów bądź do popierania postępu gospodarczego. Co więcej, szereg rozporządzeń przewiduje, że niektóre rodzaje porozumień mogą zostać objęte wyłączeniem grupowym. Jedno z takich rozporządzeń, rozporządzenie w sprawie wyłączenia grupowego porozumień wertykalnych¹, przewiduje wyłączenie grupowe porozumień dystrybucyjnych, które spełniają pewne kryteria. Rozporządzenie to zawiera listę tak zwanych „ograniczeń podstawowych”, które nie mogą być objęte wyłączeniem grupowym.

Pierre Fabre Dermo-Cosmétique (zwana dalej „PFDC”) jest producentem wielu różnych produktów kosmetycznych i pielęgnacyjnych. Zawarte przez PFDC francuskie umowy dystrybucyjne dotyczące marek Avène, Klorane, Galénic i Ducray zawierają klauzulę, zgodnie z którą sprzedaż powinna odbywać się w przestrzeni fizycznej i obowiązkowo w obecności wykwalifikowanego farmaceuty, co faktycznie ogranicza wszelkie formy sprzedaży za pośrednictwem Internetu.

W wyniku dochodzenia w październiku 2008 r. Conseil de la concurrence (francuska rada ds. konkurencji), obecnie Autorité de la Concurrence (organ ds. konkurencji), stwierdziła, że zakazując faktycznie wszelkiej sprzedaży przez Internet, zawierane przez PFDC umowy dystrybucyjne stanowią porozumienia antykonkurencyjne, co narusza code de commerce (francuski kodeks handlowy) oraz prawo konkurencji Unii Europejskiej. Rada uznała, że PFDC ogranicza swobodę handlową swoich dystrybutorów i wybór konsumentów oraz doszła do wniosku, że jest to równoznaczne z zakazem sprzedaży aktywnej lub pasywnej. W związku z tym rada stwierdziła, że zakaz sprzedaży przez Internet ma niechybnie na celu ograniczenie konkurencji i stanowi ograniczenie podstawowe, które nie może zostać objęte wyłączeniem grupowym. Ponadto rada uznała, że porozumienia dystrybucyjne nie mogą zostać objęte wyłączeniem indywidualnym na podstawie art. 81 ust. 3 WE, gdyż PFDC nie wykazała przyczyniania się do postępu gospodarczego lub że ograniczenie konkurencji jest niezbędne.

PFDC odwołała się od tej decyzji do Cour d'appel de Paris (sądu apelacyjnego w Paryżu), który zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy ogólny i bezwzględny zakaz sprzedaży przez Internet stanowi „podstawowe” ograniczenie konkurencji ze względu na cel, czy takie porozumienie może zostać objęte wyłączeniem grupowym oraz czy może ono zostać ewentualnie objęte wyłączeniem indywidualnym na podstawie art. 81 ust. 3 WE.

W dzisiejszej opinii rzecznik generalny Ján Mazák stwierdził po pierwsze, że **ogólny i bezwzględny zakaz sprzedaży za pośrednictwem Internetu** w kontekście sieci dystrybucji

¹ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2790/1999 z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 traktatu do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych (Dz.U. 1999, L 336, s. 21).

selektywnej, który to zakaz wykracza poza to, co jest obiektywnie konieczne do dystrybucji towarów w odpowiedni sposób z uwagi na ich cechy materialne, aurę i wizerunek, **ma na celu ograniczenie konkurencji** i wchodzi w zakres stosowania art. 81 ust. 1 WE.

W tym względzie rzecznik generalny zajął stanowisko, że twierdzenie PFDC, jakoby zakaz był uzasadniony względami ochrony zdrowia publicznego, gdyż prawidłowe stosowanie jej produktów wymaga porady farmaceuty, jest obiektywnie bezzasadne. Dla rzecznika generalnego oczywiste jest, że takie produkty nie stanowią produktów leczniczych oraz że nie ma ustawowych wymogów, które nakazywałyby ich sprzedaż w przestrzeni fizycznej i wyłącznie w obecności wykwalifikowanego farmaceuty.

W odniesieniu do zachowania luksusowego wizerunku produktów dla urody, o których mowa, rzecznik generalny J. Mazák zauważył, że w przeszłości Trybunał stwierdził, że porozumienia w sprawie dystrybucji selektywnej mogą być uzasadnione, aby zachować aurę i wizerunek danych produktów. Przyjmując wprawdzie, że produkty kosmetyczne i pielęgnacyjne kwalifikują się co do zasady do objęcia porozumieniem w sprawie dystrybucji selektywnej oraz że obecność farmaceuty wzmacnia wizerunek tych produktów, rzecznik generalny uważa jednak, że **sąd krajowy musi zbadać, czy ogólny i bezwzględny zakaz sprzedaży przez Internet jest proporcjonalny. Jego zdaniem, zważywszy, że producent może nałożyć odpowiednie, rozsądne i niedyskryminacyjne wymogi w zakresie sprzedaży przez Internet, chroniąc tym samym wizerunek swoich produktów, ogólny i bezwzględny zakaz sprzedaży przez Internet może być proporcjonalny jedynie w bardzo wyjątkowych okolicznościach.** Rzecznik generalny zaproponował, by sąd krajowy zbadał, czy informacje i porady mogą być należycie udzielane za pośrednictwem Internetu. Ponadto rzecznik generalny J. Mazák zauważył, że zakaz sprzedaży przez Internet eliminuje nowoczesne środki dystrybucji, które umożliwiają konsumentom poza rejonem fizycznych punktów sprzedaży kupienie tych produktów, wzmacniając tym samym – wraz ze zwiększeniem przejrzystości cen dzięki sprzedaży przez Internet – konkurencję w obrębie marki.

Następnie rzecznik generalny J. Mazák oświadczył, że jego zdaniem taki zakaz sprzedaży przez Internet ogranicza zarówno sprzedaż aktywną, jak i pasywną, uniemożliwiając korzystanie z nowoczesnego narzędzia komunikacyjnego i marketingowego. **Stanowi on zatem ograniczenie podstawowe w rozumieniu rozporządzenia w sprawie wyłączenia grupowego porozumień wertykalnych i jako taki nie kwalifikuje się do objęcia wyłączeniem** przewidzianym w tym rozporządzeniu. W tym względzie rzecznik generalny nie zgodził się z twierdzeniem PFDC, że sprzedaż przez Internet powinna zostać uznana za sprzedaż z niedozwolonego (wirtualnego) miejsca wykonywania działalności.

Wreszcie rzecznik generalny przypomniał, że każde porozumienie antykonkurencyjne, które ogranicza konkurencję i co do zasady jest zakazane przez art. 81 ust. 1 WE, może zasadniczo skorzystać z wyłączenia przewidzianego w art. 81 ust. 3 WE. W celu stwierdzenia, czy ma to miejsce, do sądu krajowego należy ustalenie, czy dane porozumienie spełnia cztery przesłanki zawarte w tym postanowieniu: po pierwsze, że przyczynia się ono do polepszenia produkcji lub dystrybucji danych towarów bądź do popierania postępu technicznego lub gospodarczego; po drugie, że dla konsumentów zostaje zastrzeżona słusza część zysku, który z tego wynika; po trzecie, że nie nakłada ono na strony porozumienia żadnych nieistotnych ograniczeń i po czwarte, że nie daje ono możliwości wyeliminowania konkurencji. Niemniej jednak z uwagi na niewystarczający materiał dowodowy zawarty w aktach sprawy przed Trybunałem rzecznik generalny J. Mazák uważa, że Trybunał nie może udzielić bardziej szczegółowych wskazówek w tej kwestii.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Postępowanie prejudycjalne umożliwia sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ważność aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie

z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Kontakt prasowy: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793